

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح تأمین کالاهای اساسی برای اقشار آسیب پذیر»

مشخصات طرح

دوره نهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۷۶

شماره چاپ:

۳۰۳

تاریخ چاپ:

مقدمه

تأمین حداقل معیشت برای خانوارهای نیازمند در شرایط کنونی اقتصاد کشور، انگیزه طراحان محترم بوده و موضوع اصلی طرح پیشنهادی، تأمین کالاهای اساسی برای خانواده‌های نیازمند است. طرح در یک ماده واحد و یک تبصره تنظیم شده و ماده واحد واجد اجزای زیر است:

- جامعه هدف: خانواده‌های نیازمند تحت پوشش کمیته امداد امام (ره)؛ سازمان بهزیستی و دهک اول درآمدی جامعه.

- کالاهای اساسی که باید تأمین شود: برنج، روغن، قند و شکر، مرغ و گوشت قرمز.

- منابع اجرای قانون: ارز مرجع، اعتبارات کمیته امداد امام (ره) و سازمان بهزیستی و منابع بودجه عمومی.

در تبصره عنوان شده که اعتبارات موضوع این قانون ۱۰۰ درصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی می‌شود.

ارزیابی طرح و مفاد آن

۱. ماده واحد در مقام تصمیم‌گیری (تصویب در مجلس) و اجرا ابهامات زیادی دارد که باعث سردرگمی در تصویب، اجرا و نظارت می‌شود. در ذیل به چند مورد از این ابهامات اشاره می‌شود:

۱-۱. یکی از این ابهامات میزان اعتبار لازم برای اجرای طرح است. این میزان اعتبار برپایه محاسباتی از جمله تعداد افراد جمعیت آسیب‌پذیر، میزان و مصرف سالیانه افراد مذکور از کالاهای اساسی ذکر شده، میزان یارانه تعلق گرفته به هر قلم کالا یا به هر فرد و در نهایت کل میزان یارانه قابل اختصاص قرار دارد. در مرحله بعد باید مشخص شود که چه میزان از یارانه مورد نظر از محل اعتبارات کمیته امداد امام (ره) و سازمان بهزیستی و چه مقدار نیز از محل بودجه عمومی تأمین شود، اما در ماده واحد طرح میزان اعتبار لازم تعیین نشده است.

۱-۲. ظاهراً جامعه هدف طرح سه گروه از مردم هستند:

۱. خانواده‌های نیازمند تحت پوشش کمیته امداد امام (ره)،

۲. خانواده‌های نیازمند تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور،

۳. ۱۰ درصد جمعیت آسیب‌پذیر.

قاعدتاً گروه‌های اول و دوم نیز باید ذیل گروه سوم قرار بگیرند، اما مشخص نیست که باید کمک به

گروه‌های اول و دوم به روش‌های فعلی قطع و تنها به شیوه ارائه کالابریگ انجام شود یا خیر؟

۱-۳. دلیل اصلی ارائه این طرح شرایط اقتصادی فعلی حاکم بر جامعه است و با برطرف شدن این

شرایط اضطراری ضرورت اجرای قانون نیز برطرف می‌شود، اما در طرح ارائه شده به بازه زمانی

اجرای قانون اشاره‌ای نشده است.

نام دفاتر:

مطالعات برنامه و بودجه

مطالعات اقتصادی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۳۰۱۲۷۱۰

تاریخ انتشار:

۱۳۹۱/۹/۲۸

۲. یکی از شروط اجرای قانون تعیین، شناسایی و احصای گروه هدف (دهک اول درآمدی) است. به دلیل ضعف‌های زیرساخت‌های اطلاعاتی و آماری انجام این کار میسر نیست، لذا اجرای قانون نیز غیرممکن می‌شود.

۳. برای اجرای این قانون باید اعتباراتی اختصاص داده شود. از آنجا که محل تأمین آن به روشنی مشخص نشده است با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی مغایر است. لازم به ذکر است که منابع مشخص شده در طرح، درحال حاضر صرف امور معین می‌شود، لذا منابع آزاد و قابل تصمیم‌گیری محسوب نمی‌شود.

۴. در برخی از قوانین موجود از جمله قانون هدفمند کردن یارانه‌ها پیش‌بینی شده است که دولت به خانوارها کمک‌های نقدی و غیرنقدی کند. ضمن آنکه وظیفه ذاتی دستگاه‌هایی مانند سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام (ره) کمک به خانوارهای نیازمند است. بنابراین نیاز به قانونگذاری جدید نیست و با تأمین اعتبار در قانون بودجه سنواتی می‌توان به هدف طرح دست یافت.

۵. تخصیص اعتبار، ابزاری اجرایی است که با کمک آن جریان منابع و مصارف دولت تنظیم و متعادل می‌شود. به عبارت دیگر به تناسب وصول منابع و واریز آن به خزانه، اعتبار لازم به مصارف مصوب تخصیص داده می‌شود. بنابراین از دیدگاه بودجه‌ای نباید مصارفی را ۱۰۰ درصد تخصیص یافته تلقی کرد.

نتیجه‌گیری

این طرح به دلیل داشتن بار مالی و نامشخص بودن نحوه تأمین آن با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی مغایر است، بنابراین پیشنهاد می‌شود کلیات طرح رد شود.

علاوه بر این، این طرح با ابهامات زیادی مواجه است از جمله:

۱. نامشخص بودن میزان اعتبار لازم برای اجرای آن،
۲. نامشخص بودن و عدم امکان تعیین و احصای جامعه هدف،
۳. نامشخص بودن بازه زمانی اجرای طرح.